

Tyresö kommun
Socialförvaltningen
Ida Marén
Utredare

TJÄNSTESKRIVELSE

2017-11-16

1 (6)

Diarienummer

2017/SN 0181

Socialnämnden

Riktlinjer för handläggning av insatser enligt LSS och SoL inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning

Förslag till beslut

1. Riktlinjer för handläggning av ärenden enligt LSS, antagna av socialnämnden den 27 februari 2013, § 1016, upphävs.
2. Riktlinjer för handläggning av insatser enligt LSS och SoL inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning antas.
3. Riktlinjerna tillämpas från och med den 1 januari 2018.

Socialförvaltningen

Magnus Lublin
Förvaltningschef

Gunny Bäckström
Stabschef

Sammanfattning

Socialförvaltningens stab har, i samarbete med myndigheten för äldre och funktionsnedsättning, arbetat fram ett förslag till riktlinjer för handläggning av insatser inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning. De nya riktlinjerna omfattar förutom insatser enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, även insatser enligt socialtjänstlagen, SoL för personer under 65 år.¹

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden upphäver riktlinjer för handläggning av insatser enligt LSS som fastställdes i februari 2013, § 1016, och antar de nya riktlinjerna för handläggning av insatser enligt LSS och SoL inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning. Riktlinjerna föreslås börja gälla den 1 januari 2018.

Kommunala rådet för funktionshinderfrågor har fått del av förslag till nya riktlinjer inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning och har lämnat synpunkter i yttrande daterat den 18 oktober 2017.²

Beskrivning av ärendet

Socialförvaltningens stab har, i samarbete med myndigheten för äldre och funktionsnedsättning, arbetat fram förslag till riktlinjer för handläggning av insatser enligt lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS samt enligt socialtjänstlagen (2001:453), SoL, inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning.

Riktlinjerna är ett styrdokument främst riktat till handläggare som utreder och fattar delegationsbeslut om bistånd inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning. Syftet med riktlinjerna är att de ska verka som vägledning i handläggarens arbete med rättssäker utredning, behovsbedömning och beslutsfattande samt uppföljning av insatser.

Riktlinjerna är ett komplement till gällande lagstiftning och andra övergripande dokument och regelverk inom området och innebär inte någon inskränkning i

---

¹ För socialpsykiatri finns särskilda riktlinjer.

² Yttrande samt protokollsutdrag, 2017-10-18. Bifogas som meddelande vid socialnämndens sammanträde 2017-11-29.

förhållande till dessa. Riktlinjerna innebär inte någon begränsning av den enskildes möjligheter att få sin ansökan individuellt prövad. Beslut ska fattas utifrån den enskildes individuella behov.

Nu befintliga riktlinjer för handläggning av insatser enligt lag (1993:387) om stöd och service för vissa funktionshindrade, LSS, fastställdes av socialnämnden den 27 februari 2013, § 1016. Därefter har det inom verksamhetsområdet tillkommit ny lagstiftning, nya föreskrifter och allmänna råd från Socialstyrelsen. Med utgångspunkt i dessa sammanfattas nedan de innehållsmässiga förändringar som återfinns i förvaltningens förslag till nya riktlinjer. Förvaltningen ser inte att förslaget till nya riktlinjer innehåller sådana förändringar som kan förväntas vara kostnadsdrivande.

Målgrupp

Målgruppen för riktlinjerna är personer i alla åldrar som omfattas av lag om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Riktlinjerna omfattar även insatser som kan ges till personer med funktionsnedsättning upp till 65 år, enligt socialtjänstlagen, SoL. (Punkt 1.2)

Det finns flera fördelar med att samla insatser enligt både LSS och SoL i samma riktlinje. Personer med funktionsnedsättning som omfattas av LSS har ofta en eller flera insatser även enligt SoL. Personer som inte har rätt till insatser enligt LSS kan istället få insatser enligt SoL. Lagarna kompletterar varandra och skillnaden mellan dessa när det gäller utredning och behovsbedömning framgår av riktlinjerna, liksom syfte och intention bakom de olika lagstiftningarna. Ur ett rent organisatoriskt perspektiv, är det också naturligt då myndigheten är organiserad så att all omsorg om personer med funktionsnedsättning handläggs vid samma enhet och har en och samma enhetschef för verksamhetsområdet.

Ny lagstiftning och nya föreskrifter

- Ett avsnitt om förvaltningens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete utifrån Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9) ingår. (Punkt 2.3.2)

- Lag (2017:310) om framtidfullmakt trädde i kraft den 1 juli 2017 och innebär en ny form av ställföreträdarskap för vuxna. Framtidfullmakter ger den enskilda möjlighet att utse någon att sköta ens angelägenheter när han eller hon inte längre kan göra det själv. Detta ingår i avsnitt om företrädare. (Punkt 2.8 och 2.8.4)
- 2014 publicerades Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2014:5) om dokumentation i verksamhet som bedrivs med stöd av SoL, LVU, LVM och LSS. Föreskrifterna beskriver de olika delarna i handlägningsprocessen från att en ansökan kommer in tills att ett beslut fattas och tydliggör vad varje moment ska innehålla. Bland annat förtydligas vikten av uppföljning och dokumentation generellt samt betydelsen av att inhämta och dokumentera samtycke från den enskilde när information tillförs ärendet från annan part. (Punkt 3)
- Avsnittet om kommunens ansvar exempelvis vid tillfällig vistelse i kommunen har kompletterats utifrån de regler som infördes i både SoL och LSS den 1 maj 2011. Av Socialstyrelsens meddelandeblad 3/2011³ framgår hur reglerna ska tillämpas. (Punkt 9)
- Om EU-medborgare och andra utländska medborgares rätt till bistånd handlar punkt 9.4. Avsnittet utgår ifrån Socialstyrelsens vägledning om rätten till socialt bistånd för medborgare inom EU/EES-området som publicerades 2014.
- Kommunen kan söka ersättning från Migrationsverket för nyanlända personer som på grund av ålderdom, sjukdom eller funktionshinder behöver särskilt boende för service och omvårdnad eller stöd och hjälp i boendet, till exempel hemtjänst eller anhörigvård. Detta regleras i förordning SFS 2010:1122 om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar och beskrivs kort i avsnitt om Migrationsverkets ansvar. (Punkt 9.5)

---

³ Reviderat i maj 2013

Enhetliga begrepp

Vissa begrepp har uppdaterats i syfte att anpassa språkbruket till Socialstyrelsens termbank samt för att eftersträva ett enhetligt språk inom myndigheten. Till exempel har korttidsvård enligt SoL ersatts av korttidsplats och dagvård ersatts av dagverksamhet.

Samverkan och anhörigstöd

Ett avsnitt om samverkan betonar vikten av att uppmärksamma behov av samverkan med andra myndigheter och aktörer, men även mellan förvaltningar och enheter inom kommunen när den enskilde har behov av olika typer av stöd och insatser från flera. Ett stycke handlar om den lagstadgade skyldigheten att upprätta en samordnad individuell plan (SIP) när den enskilde har behov av insatser både från hälso- och sjukvård och från socialtjänst. (Punkterna 3.6.1 och 3.6.2)

I riktlinjerna ingår också ett avsnitt om anhörigstöd. (Punkt 8)

LSS

- Sedan den 1 oktober 2015 har kommunerna i Stockholms län övertagit hälso- och sjukvårdsansvaret för personer som bor i bostad med särskild service och inom daglig verksamhet enligt LSS. Detta innebär att § 11 i Principöverenskommelsen mellan KSL och landstinget från 1994 upphört att gälla. (Punkt 2.4.1.7)
- Enligt en dom i Högsta förvaltningsdomstolens den 25 juni 2015 (mål nr 2014-3527) avser det femte och sista grundläggande behovet, ”annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om den enskilde” endast personer med psykisk funktionsnedsättning. (Punkt 5.2.1)
- I Sverige är grundprincipen att man har rätt att fortsätta arbeta fram till dess att man fyllt 67 år. Eftersom daglig verksamhet riktar sig till personer i yrkesverksam ålder ska även åldersgränsen för rätt till daglig verksamhet vara 67 år. (Punkt 5.10)

SoL

- Insatser enligt SoL ingår i riktlinjerna och omfattar bland annat stöd i ordinärt boende, korttidsplats, dagverksamhet för personer med demenssjukdom samt kriterier för trygghetslarm. (Punkt 6)
- Kriterier för turbundna resor har arbetats fram. (Punkt 6.1)
- Avlösning ska kunna ges även utanför hemmet, vilket gäller inom äldreomsorgen. Idag ges avlösning i den enskildes hem så att den som vårdar kan utföra ärenden/aktiviteter utanför hemmet. Att avlösning kan ges även utanför hemmet innebär att den som vårdar kan vistas i hemmet under tiden, vilket ger den anhörige lite mer frihet. (Punkt 6.7)

